

**w sprawie oceny programowej kierunku media kreatywne: projektowanie gier i animacji
prowadzonego na Uniwersytecie Dolnośląskim DSW we Wrocławiu na poziomie studiów
drugiego stopnia o profilu praktycznym**

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1571) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z opinią I zespołu nauk społecznych, prowadzącego działalność w zakresie dyscyplin: nauki o bezpieczeństwie, nauki o komunikacji społecznej i mediach, nauki o polityce i administracji, nauki prawne, nauki socjologiczne, pedagogika, prawo kanoniczne, psychologia, stosunki międzynarodowe, raportem zespołu oceniającego oraz stanowiskiem Uczelni w sprawie oceny programowej kierunku media kreatywne: projektowanie gier i animacji na poziomie studiów drugiego stopnia o profilu praktycznym, wydaje ocenę:

pozytywną z okresem obowiązywania skróconym do 2 lat

§ 2

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stwierdza, że proces kształcenia realizowany na Uniwersytecie Dolnośląskim DSW we Wrocławiu nie w pełni umożliwia studentom kierunku media kreatywne: projektowanie gier i animacji osiągnięcie założonych efektów uczenia się dla studiów drugiego stopnia o profilu praktycznym.

Spośród kryteriów określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787), uszczegółowionych w załączniku nr 2 do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, stanowiącego załącznik do uchwały nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., kryteria:

1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się,
  2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się,
  3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie,
  4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry,
  8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia,
  10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów
- zostały spełnione częściowo.

Wydanie oceny pozytywnej na okres do dwóch lat uzasadniają błędy i niezgodności w zakresie wymienionych wyżej kryteriów, które zostały spełnione częściowo:

W odniesieniu do kryterium 1:

1. Dysharmonia między opisem kierunkowych efektów uczenia się, w którym założono opanowanie przez studenta złożonych i zaawansowanych umiejętności oraz kompetencji społecznych wymagających pogłębionej wiedzy w zakresie ogólnych podstaw nauk o zarządzaniu i jakości oraz wiedzy szczegółowej dotyczącej licznych subdyscyplin tej dyscypliny, a stosunkowo niewielkim (15%) udziałem efektów uczenia się powiązanych z dyscypliną nauki o zarządzaniu i jakości w łącznej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów. Uczelnia przyporządkowała nominalnie kierunek media kreatywne: projektowanie gier i animacji do dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości, jednak na poziomie opisu kierunkowych efektów uczenia się oraz efektów szczegółowych zakładanych dla zajęć określonych w programie studiów panuje duży chaos. W opisie kierunkowych efektów uczenia się w zakresie wiedzy powiązanych z dyscypliną nauki o zarządzaniu i jakości nie zakłada się nabycia przez studentów zaawansowanej wiedzy w zakresie ogólnych podstaw tej dyscypliny, a opis efektów dotyczących elementów wiedzy szczegółowej jest fragmentaryczny i nie obejmuje kompleksu kluczowych zagadnień niezbędnych do wykształcenia umiejętności oraz kompetencji społecznych powiązanych z naukami o zarządzaniu i jakości, jakie wynikają z opisu zakładanych efektów uczenia się dla kierunku. Efekty uczenia się określone dla zajęć, które Uczelnia wyszczególniła jako powiązane z dyscypliną nauki o zarządzaniu i jakości, faktycznie nie są z tą dyscypliną powiązane, a te, w przypadku których taki związek można zaobserwować, tylko w niewielkiej części wyczerpują zakres efektów kierunkowych.
2. Brak w opisie kierunkowych i szczegółowych efektów uczenia się, zakładanych dla zajęć określonych w programie studiów, efektów uczenia się z zakresu zaawansowanej wiedzy ogólnej dotyczącej nauk o zarządzaniu i jakości, co jest niezgodne z wymogiem sformułowanym w charakterystyce drugiego stopnia P7S_WG efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 7. PRK.
3. Brak wyczerpującego uwzględnienia w opisie efektów uczenia się wszystkich charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 7. PRK.
4. Niedostateczne uwypuklenie umiejętności praktycznych zakładanych do nabycia przez studentów w opisie kierunkowych efektów uczenia się w zakresie umiejętności, w którym większy nacisk położony jest na umiejętności umysłowe. Ogranicza to w istotnym stopniu możliwość zidentyfikowania czynności praktycznych, planowanych do realizacji przez studentów, już na etapie zapoznania się z opisem efektów kierunkowych.
5. Występujące przypadki braku zachowania relacji równorzędności w zakresie stopnia zaawansowania wiedzy zakładanej do nabycia przez studentów oraz głębi perspektywy poznawczej między opisem kierunkowych efektów uczenia się w kategorii wiedza a efektami zakładanymi dla zajęć określonych w programie studiów (dotyczy to braku zachowania wskazanej relacji równorzędności pomiędzy m.in. efektami kierunkowymi MK2P_W02, MK2P_W07 a efektami zakładanymi dla zajęć *teoria i historia nowych mediów*). Skutkiem występowania takich nierównoważności jest brak możliwości nabycia przez studentów części zakładanych kierunkowych efektów uczenia się w zakresie wiedzy.

6. Nieprawidłowości w sposobie formułowania opisu kierunkowych efektów uczenia się, utrudniające zrozumienie opisu kierunkowych efektów uczenia się przez wszystkie grupy interesariuszy i w istotnym stopniu przyczyniające się do trudności w opracowaniu i stosowaniu skutecznego i rzetelnego systemu weryfikacji i oceny efektów uczenia się, polegające na:
  - a. ramowym charakterze opisu niektórych kierunkowych efektów uczenia się z zakresu wiedzy, nieuwzględniającym określenia zakresu wiedzy do opanowania,
  - b. zbytniej złożoności i braku jednorodności opisu, obejmującego kilka efektów,
  - c. występowania relacji podrzędności zakresowej między efektami kierunkowymi, które powinny być opisywane na tym samym stopniu szczegółowości.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnię wdrożyła program naprawczy, w ramach którego rada programowa kierunku media kreatywne: projektowanie gier i animacji przygotowała aktualizację programu studiów, w efekcie czego Senat Uniwersytetu Dolnośląskiego DSW określił w uchwale nr 151/2024 zmienione efekty uczenia się na kierunku media kreatywne: projektowanie gier i animacji oraz ustalił program studiów na tym kierunku, który będzie obowiązywał dla cyklu kształcenia rozpoczynającego się od roku akademickiego 2024/2025. Nowy program studiów, w tym zmodyfikowany opis zakładanych efektów uczenia się wraz ze stosownymi uchwałami senatu Uczelni oraz opinią samorządu studentów, został dołączony do odpowiedzi na raport zespołu oceniającego.

Działania podjęte przez Uczelnię są zbieżne z zaleceniami sformułowanymi w raporcie zespołu oceniającego w odniesieniu do kryterium 1. Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej docenia zarówno rozmiar, jak i zakres podjętych przez Uczelnię działań naprawczych. Jednak skala wprowadzonych zmian oraz ich znaczący zakres wymagają ponownej oceny programowej, szczególnie że w rezultacie przeprowadzonych zmian nie udało się w pełni wyeliminować nieprawidłowości zdiagnozowanych w wyniku oceny programowej.

Uczelnia nie usunęła dysharmonii między opisem kierunkowych efektów uczenia się, w którym założono opanowanie przez studenta złożonych i zaawansowanych umiejętności oraz kompetencji społecznych wymagających pogłębionej wiedzy w zakresie ogólnych podstaw nauk o zarządzaniu i jakości oraz wiedzy szczegółowej dotyczącej licznych subdyscyplin tej dyscypliny, a deklarowanym – stosunkowo niewielkim (w nowym programie wynoszącym 17,5%, wcześniej 15%) – udziałem efektów uczenia się powiązanych z dyscypliną nauki o zarządzaniu i jakości w łącznej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów.

W opisie zakładanych efektów uczenia się nadal nie uwzględniono efektów uczenia się z zakresu zaawansowanej wiedzy ogólnej dotyczącej nauk o zarządzaniu i jakości, ograniczając się do wiedzy szczegółowej związanej z zarządzaniem zespołami i projektami kreatywnymi.

Umiejętności praktyczne w dalszym ciągu nie zostały dostatecznie uwypuklone w opisie zakładanych kierunkowych efektów uczenia się, ponieważ w zakresie umiejętności ten opis jest zdominowany przez umiejętności o charakterze umysłowym (formułowanie, dokonywanie wyboru, przeprowadzanie analizy, porozumiewanie się, planowanie), a nie czynności praktyczne.

Nie wyeliminowano też wszystkich błędów w sposobie formułowania efektów uczenia się, w wyniku czego w nowym opisie efektów uczenia się występują efekty mające charakter ramowy (np. [student zna i rozumie] w pogłębionym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu nauk o komunikacji społecznej i mediach), efekty zbyt złożone i niejednorodne (np. [student zna i rozumie] zasady tworzenia, rozwoju i zarządzania różnymi formami przedsiębiorczości w branży mediów kreatywnych oraz dostosowania projektów do wymogów prawa własności intelektualnej i prawa mediów).

Nie została również usunięta w pełnym zakresie nieprawidłowość polegająca na braku zachowania relacji równorzędności w zakresie stopnia zaawansowania wiedzy zakładanej do nabycia przez studentów oraz głębi perspektywy poznawczej między opisem kierunkowych efektów uczenia się w kategorii wiedza a efektami zakładanymi dla zajęć określonych w programie studiów, np. zgodnie z opisem kierunkowych efektów uczenia się zakłada się nabycie przez studentów w pogłębionym stopniu wiedzy dotyczącej wybranych teorii i metod z zakresu nauk o komunikacji społecznej i mediach, kluczowych ze względu na specyfikę branży mediów kreatywnych, a jednocześnie w opisie efektów uczenia się zakładanych dla zajęć *metodologia badań komunikacji społecznej i mediów* nie zostały określone stopień zaawansowania ani głębia perspektywy poznawczej nabywanej przez studentów wiedzy, przeciwnie: posłużono się w opisie czasownikami odzwierciedlającymi nabycie wiedzy na podstawowym stopniu zaawansowania, jak: [student] identyfikuje, zna, rozróżnia.

Zastrzeżenia odnoszące się do kryterium 1 zostają zatem podtrzymane, gdyż skuteczność podjętych przez Uczelnię działań wymaga kompleksowej ewaluacji, do której warunki może stworzyć wyłącznie kolejna ocena programowa.

W odniesieniu do kryterium 2:

1. Brak w programie studiów treści programowych dotyczących zaawansowanej wiedzy ogólnej z zakresu dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany, tj. nauk o komunikacji społecznej i mediach oraz nauk o zarządzaniu i jakości. Jest to niezgodne z wymogiem określonym w charakterystykach drugiego stopnia efektów uczenia się dla poziomu 7. PRK oraz w istotnym stopniu utrudnia studentom rozumienie uwzględnionych w programie studiów treści szczegółowych z zakresu tych dyscyplin, jak również ich wykorzystanie w praktyce.
2. Brak w programie studiów niektórych treści szczegółowych z zakresu nauk o zarządzaniu i jakości (np. dotyczących zarządzania strategicznego, zarządzania zasobami ludzkimi, marketingu, technik, zarządzania, negocjacji biznesowych), które umożliwiłyby studentom opanowanie w pełni złożonych umiejętności opisanych w efektach kierunkowych MK2P_U01, MK2P_U04, MK2P_U06, jak również efektów szczegółowych określonych dla zajęć uwzględnionych w programie studiów, np. *praktyka zawodowa 3* oraz *praktyka zawodowa 4*, *prawo nowych mediów*.
3. Nietrafny pod względem stopnia zaawansowania dobór treści programowych w kategorii wiedza, przypisanych niektórym zajęciom określonym w programie studiów, będący skutkiem nierównoważności w zakresie ujęcia stopnia zaawansowania wiedzy zakładanej do nabycia przez studentów oraz głębi perspektywy poznawczej między opisem wybranych efektów kierunkowych (MK2P_W01, MK2P_W02, MK2P_W07) a opisem podporządkowanych efektów uczenia się zakładanych dla zajęć.

4. Występujące w programach studiów stacjonarnych i niestacjonarnych dysproporcje pomiędzy liczbą punktów ECTS osiąganych na zajęciach z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów, skutkujące brakiem możliwości uzyskania przez studentów studiów niestacjonarnych tych samych efektów uczenia się, które osiąga się na studiach stacjonarnych. Na studiach niestacjonarnych przy nadmiernie ograniczonej liczbie godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia nie ma możliwości realizacji zajęć w sposób umożliwiający efektywny nadzór prowadzącego nad czynnościami i zadaniami wykonywanymi przez studentów.
5. Nieprawidłowe określenie w programie studiów liczby punktów ECTS uzyskiwanej w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów z powodu uwzględnienia w tej liczbie wszystkich punktów ECTS przypisanych do praktyk zawodowych (19 punktów ECTS), w sytuacji gdy nie wszystkie punkty ECTS akumulowane przez studentów w wyniku realizacji praktyk są uzyskiwane w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów, zwłaszcza że znacząca część studentów korzysta z zaliczenia na poczet praktyki zawodowej czynności wykonywanych w ramach zatrudnienia, stażu lub wolontariatu.
6. Brak możliwości nabycia przez studentów kompetencji w zakresie znajomości języka obcego na poziomie B2+ ESOKJ w związku z nieuwzględnieniem w programie studiów i sposobach jego realizacji innych – poza zajęciami, których podstawowym celem jest nauczanie języka obcego (warsztaty kompetencji językowych) – form kontaktu studenta z językiem obcym, jak również zaplanowaniem zbyt małej liczby godzin zajęć z bezpośrednim udziałem prowadzącego i studentów dla warsztatów kompetencji językowych oraz nieprawidłowym umieszczeniem zajęć, których celem jest nauczanie języka obcego, w harmonogramie realizacji programu studiów.
7. Występujące w programie studiów błędy i niezgodności dotyczące praktyk zawodowych:
  - a. brak określenia w programie zakresu i liczby – adekwatnych do efektów uczenia się zakładanych dla danego etapu – zadań, które student powinien wykonać na każdym z etapów praktyk, co skutkuje zastrzeżeniami do możliwości osiągnięcia efektów uczenia się zakładanych dla praktyk, brakiem porównywalności efektów uczenia się osiąganych przez studentów na praktykach, jak również niemożnością zbudowania rzetelnego i wiarygodnego systemu sprawdzania i oceniania efektów uczenia się uzyskiwanych na praktykach,
  - b. występujące przypadki braku rzetelności w weryfikacji i ocenie efektów uczenia się zakładanych dla praktyk, co zostało potwierdzone przypadkami poświadczenia przez opiekunów praktyk w dziennikach praktyk uzyskania przez studenta efektów uczenia się z zakresu kompetencji społecznych przy jednoczesnym braku realizacji przez studenta zadań wymagających wykorzystania tych kompetencji,
  - c. niespełnianie wymagań jakościowych w postępowaniu prowadzącym do zaliczenia studentowi na poczet praktyki czynności wykonywanych przez niego w szczególności w ramach zatrudnienia, stażu lub wolontariatu, wymagań zapewniających rzetelność procesu porównywania efektów uczenia się

osiągniętych przez studenta w ramach zatrudnienia, stażu lub wolontariatu z efektami uczenia się określonymi dla praktyk zawodowych w programie studiów i potwierdzenia tych nabytych poza systemem studiów efektów, które są faktycznie zgodne z efektami uczenia się zakładanymi dla praktyk, ze względu na brak w procedurach uczelnianych podstaw, tj. dowodów na osiągnięcie efektów uczenia się, niezbędnych do rozstrzygnięcia, czy czynności wykonywane w miejscu pracy, stażu lub wolontariatu doprowadziły do uzyskania przez studenta efektów uczenia się zakładanych dla praktyk,

8. Brak uwzględnienia w organizacji zajęć na studiach niestacjonarnych zasad higieny pracy umysłowej, co wyraża się w planowaniu nadmiernej, sięgającej nawet 12, liczby godzin zajęć w ciągu jednego dnia, występowaniu w harmonogramie zajęć wielogodzinnych bloków zajęć z jednym prowadzącym, z jednego przedmiotu lub realizowanych w jednej formie. Ogranicza to efektywne wykorzystanie przez studentów czasu przeznaczonego na udział w zajęciach organizowanych na Uczelni.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnię, odnosząc się do zarzutów dotyczących doboru treści programowych i związanych z nimi zaleceń, dokonała w programie studiów zmian mających na celu uzupełnienie treści programowych dotyczących zaawansowanej wiedzy ogólnej z zakresu dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany, tj. nauk o komunikacji społecznej i mediach oraz nauk o zarządzaniu i jakości, jak również treści szczegółowych z zakresu nauk o zarządzaniu i jakości, poprzez zwiększenie, o 10, liczby godzin zajęć poświęconych problematyce historii i teorii nowych mediów oraz wprowadzenie do programu studiów nowych zajęć *konceptje zarządzania* w łącznym wymiarze 60 g. na studiach stacjonarnych oraz 32 g. na studiach niestacjonarnych. Zabiegi te nie pozwoliły jednak na kompleksowe uzupełnienie braków treści programowych dotyczących zaawansowanej wiedzy ogólnej z nauk o komunikacji społecznej i mediach, ponieważ treści programowe zajęć przywołanych w odpowiedzi Uczelni na raport zespołu oceniającego odnoszą się do problematyki szczegółowej w obrębie tej dyscypliny, tj. nowych mediów. W przypadku zajęć *konceptje zarządzania* treści programowe dotyczą wprawdzie ogólnej problematyki nauk o zarządzaniu i jakości, jednak zaplanowana w programie studiów liczba godzin nie umożliwia studentowi nabycia zaawansowanej wiedzy ogólnej, a jedynie nabycie orientacji w ogólnej problematyce nauk o zarządzaniu i jakości, co uniemożliwia opanowanie i zastosowanie w praktyce wiedzy szczegółowej, a więc osiągnięcie na przykład efektu uczenia się: [absolwent potrafi] dokonać pogłębionej analizy studium wykonalności oraz prowadzić bieżącą kontrolę skuteczności realizacji zadań w ramach projektu przy użyciu narzędzi z zakresu nauk o zarządzaniu i jakości. Działania mające na celu uzupełnienie treści programowych dotyczących szczegółowych zagadnień z zakresu nauk o zarządzaniu i jakości również nie doprowadziły do zapewnienia studentom możliwości opanowania wiedzy z zakresu zarządzania strategicznego, zarządzania zasobami ludzkimi, marketingu, technik zarządzania, negocjacji biznesowych w stopniu umożliwiającym zastosowanie tej wiedzy w kierowaniu zespołem projektowym, gdyż nawet jeśli tematy te pojawiają się nominalnie w wyszczególnieniu treści programowych, to liczba godzin zajęć, jaka może być poświęcona poszczególnym tematom, jest ograniczona do kilku i często realizowana wyłącznie w formie wykładowej (np. metodologia zarządzania strategicznego, metody i techniki zarządzania zasobami ludzkimi), co nie daje możliwości wykonywania czynności praktycznych i ćwiczenia umiejętności, a to w konsekwencji uniemożliwia nabycie przez studentów zakładanych efektów uczenia się, np. [absolwent potrafi] planować złożony projekt i organizować jego

realizację z uwzględnieniem warunków pracy, zasobów ludzkich, finansowych i materiałowych lub planować złożoną działalność strategiczną, operacyjną i taktyczną w zakresie tworzenia i dystrybucji dzieł kreatywnych.

Ze względu na to, że Uczelnia nie wyeliminowała w programie studiów nierównoważności w zakresie ujęcia stopnia zaawansowania wiedzy zakładanej do nabycia przez studentów oraz głębi perspektywy poznawczej między opisem wybranych efektów kierunkowych a opisem podporządkowanych im efektów uczenia się zakładanych dla zajęć, nie zostały również usunięte nieprawidłowości dotyczące stopnia zaawansowania treści programowych, np. zgodnie z opisem kierunkowych efektów uczenia się zakłada się nabycie przez studentów w pogłębionym stopniu wiedzy dotyczącej wybranych teorii i metod z zakresu nauk o komunikacji społecznej i mediach, kluczowych ze względu na specyfikę branży mediów kreatywnych, a jednocześnie liczby zagadnień objętych treściami programowymi (łącznie 17 w wypadku wykładów i ćwiczeń), godzin (łącznie 46 na studiach stacjonarnych oraz 26 na studiach niestacjonarnych) oraz punktów ECTS (3) określone dla zajęć *metodologia badań komunikacji społecznej i mediów* wskazują na możliwość nabycia przez studentów wiedzy na poziomie podstawowym. Nawet jeśli treści programowe są nominalnie bardzo rozbudowane i ich dobór mógłby świadczyć o możliwości nabycia przez studentów pogłębionej wiedzy, to liczba godzin zajęć zaplanowanych w programie studiów w rzeczywistości takiej możliwości nie zapewnia. Tak jest na przykład w przypadku zajęć *prawo nowych mediów*, które to zajęcia Uczelnia przywołuje w odpowiedzi na raport zespołu oceniającego jako egzemplifikację dostosowaną treści programowych do stopnia zaawansowania wiedzy zakładanego w opisie efektów uczenia się. Wyszczególnienie treści programowych dla tych zajęć ma charakter kompleksowy i gdyby polegać wyłącznie na tym wyszczególnieniu, rzeczywiście można by przyjąć, że studentom zapewniono nabycie pogłębionej wiedzy w przedmiocie zajęć. Jednak liczba godzin zajęć i punktów ECTS przewidziana w programie studiów (36 g. na studiach stacjonarnych oraz 20 g. na studiach niestacjonarnych, 3 ECTS) zaledwie umożliwia studentom zorientowanie się w rozległej problematyce, a nie jej dogłębne opanowanie. Dla zajęć przewidziano 11 zagadnień o bardzo szerokim zakresie i stopniu złożoności (np. otoczenie prawno-gospodarcze produkcji kreatywnej, nowe media i wynikające z ich specyfiki wyzwania cywilnoprawne, otoczenie podatkowe produkcji kreatywnej itp.), a przyjęta w programie studiów liczba godzin pozwala na poświęcenie każdemu z tych zagadnień na studiach stacjonarnych ok. 3 godzin, na studiach niestacjonarnych ok. 2.

Zmiany w programie studiów objęły także zwiększenie liczby godzin z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia na studiach niestacjonarnych o blisko 100 (z 1144 do 1240) w konsekwencji uzupełnienia treści programowych, w szczególności przez wprowadzenie do programu studiów nowych zajęć i podniesienie liczby godzin zajęć dotyczących historii i teorii nowych mediów. Jak zauważono wyżej, zwiększenie to nie przyczyniło się jednak do zapewnienia studentom nabycia zaawansowanej wiedzy ogólnej w zakresie nauk o komunikacji społecznej i mediach oraz nauk o zarządzaniu i jakości.

Odnosząc się do zarzutu występującej w programie studiów dysproporcji między studiami stacjonarnymi i niestacjonarnymi, gdy chodzi o liczbę punktów ECTS osiąganych na zajęciach z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów, i związanego z nim zalecenia, Uczelnia, w ramach zmian w programie studiów,

minimalnie – w sensie rachunkowym – zmniejszyła tę dysproporcję na poziomie całego programu studiów z wynoszącej, w zależności od specjalności, 21,3 ECTS oraz 21,7 ECTS na 17,3 ECTS oraz 17,7 ECTS. Nie przyniosło to jednak pożądanych skutków jakościowych, gdyż nadal, na poziomie poszczególnych zajęć, w szczególności zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, zauważalny jest niekorzystny stosunek liczby godzin zajęć organizowanych przez Uczelnię do liczby godzin pracy indywidualnej studenta związanej z tymi zajęciami, np. w wypadku zajęć *praca z silnikiem Unreal1* (5 ECTS) stosunek liczby godzin udziału w zajęciach do liczby godzin indywidualnej pracy studenta związanej z tymi zajęciami wynosi 1:5 (na studiach stacjonarnych odpowiednio 1:2), w wypadku zajęć *level design* (3 ECTS) – 1:3 (na studiach stacjonarnych 1:1), w wypadku zajęć *modelowanie środowiska, wnętrz i obiektów* – 1:niemal 5 (na studiach stacjonarnych – 1:niemal 2). Uniemożliwia to na studiach niestacjonarnych sprawowanie efektywnego nadzoru przez nauczyciela akademickiego lub inną osobę prowadzącą zajęcia nad czynnościami praktycznymi wykonywanymi przez studentów.

Odnosząc się do zarzutu nieprawidłowego określenia w programie studiów liczby punktów ECTS uzyskiwanej w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów z powodu uwzględnienia w tej liczbie wszystkich punktów ECTS przypisanych do praktyk zawodowych (19 punktów ECTS) i związanego z nim zalecenia, Uczelnia poinformowała, iż w programie studiów skorygowano liczbę punktów ECTS w ten sposób, że nie uwzględniono w niej wszystkich punktów przypisanych do praktyk, a ich część wynoszącą 15,2 punktu ECTS. Uczelnia nie wyjaśniła jednak podstaw wprowadzonej korekty. Nie można zatem uznać, że ta nieprawidłowość została usunięta w sposób skuteczny, szczególnie że Uczelnia nie spełnia wymagań jakościowych w postępowaniu prowadzącym do zaliczenia studentowi na poczet praktyki czynności wykonywanych przez niego w szczególności w ramach zatrudnienia, stażu lub wolontariatu, albowiem nie zapewnia właściwych warunków porównywalności efektów uczenia się uzyskiwanych przez studentów poza systemem studiów z efektami uczenia się zakładanymi dla praktyk zawodowych, o czym mowa niżej.

W odniesieniu do zarzutu braku możliwości nabycia przez studentów kompetencji w zakresie znajomości języka obcego na poziomie B2+ ESOKJ i związanego z nim zalecenia Uczelnia zwiększyła w programie studiów niestacjonarnych liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów, przewidzianych do nauczania języka obcego w ramach warsztatów kompetencji językowych, o 16: z 32 w poprzednim planie studiów do 48 w aktualnym. Do programu studiów zostały włączone zajęcia *digital culture*, prowadzone w języku angielskim, mające na celu rozwijanie u studentów umiejętności posługiwania się specjalistycznym językiem związanym z kierunkiem studiów. Zajęcia te uwzględniono w harmonogramie realizacji programu studiów w trzecim semestrze. Działania te nie doprowadziły jednak do pełnego usunięcia nieprawidłowości związanych z kształceniem kompetencji językowych związanych z posługiwaniem się językiem obcym. Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem została wprawdzie zwiększona, jednak warsztaty kompetencji językowych 1 oraz 2 nadal są zaplanowane w harmonogramie realizacji programu studiów w semestrze 3. i 4., co wynika z harmonogramu realizacji programu studiów dołączonego do odpowiedzi Uczelni. Mimo że Uczelnia deklaruje w odpowiedzi „odpowiednie rozplanowanie zajęć” w celu zapewnienia ustawiczności i systematyczności kształcenia językowego, to zapewnienie to nie zostało zrealizowane. Aktualne rozplanowanie zajęć w harmonogramie realizacji programu studiów

powoduje, że w trakcie 1. oraz 2. semestru studenci nie mają żadnych zajęć kształtujących umiejętności językowe w zakresie języka obcego. Jest to niekorzystne z punktu widzenia dydaktycznego i skuteczności utrzymywania kompetencji językowych na właściwym poziomie. W programie studiów uwzględniono nowe zajęcia prowadzone w języku angielskim (18 g. ćw.), nie uwzględniono jednak nowych zajęć prowadzonych w języku niemieckim, w sytuacji gdy studenci mogą wybierać między językiem angielskim a niemieckim. Ponadto wykład w języku angielskim jest prowadzony w 3. semestrze, równolegle z warsztatami kompetencji językowej 1, zatem efektywność korzystania z tego wykładu przez studentów pod kątem rozwijania kompetencji w zakresie znajomości specjalistycznego języka angielskiego jest bardzo ograniczona wobec braku zajęć rozwijających kompetencje językowe w zakresie języka angielskiego na pierwszym roku studiów. Wykład ten jest także niedostępny, ze względu na barierę językową, dla studentów, którzy wybrali język niemiecki.

W odniesieniu do zarzutów dotyczących praktyk zawodowych i związanych z nimi zaleceń Uczelnia wprowadziła znaczące zmiany w opisie efektów uczenia się zakładanych dla praktyk zawodowych, mające na celu uwzględnienie w opisie efektów w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych wspólnych dla obu modułów, a jednocześnie odpowiednie ich zróżnicowanie w zależności od modułu i odzwierciedlenie przyrostu kompetencji w relacji do postępujących po sobie etapów praktyk (realizowanych od 2. do 4. semestru). Jednak zróżnicowanie efektów uczenia się w zależności od rodzaju praktyki (kierunkowa, specjalnościowa) oraz etapu praktyki nie znalazło żadnego odzwierciedlenia w programie studiów w zakresie doboru treści programowych, które dla każdego rodzaju i etapu praktyki są takie same i mają charakter ramowy, jak również w zasadach i warunkach zaliczenia, mających taki sam ramowy charakter dla poszczególnych rodzajów i etapów praktyk. W programie studiów nadal brak jest określenia zakresu i liczby zadań adekwatnych do efektów uczenia się zakładanych dla danego rodzaju i etapu praktyk, pomimo że na podstawie zmodyfikowanego opisu efektów uczenia się w zakresie umiejętności dla poszczególnych etapów praktyk charakterystyki zadań da się wydedukować. Mowa jest o przedstawieniu przez studenta portfolio zgodnego z wymogami, jednak nie określono, jaka jest zawartość portfolio ani jakie wymogi ma ono spełniać. Nie można zatem na podstawie programu studiów stwierdzić, czy student osiągnie efekty uczenia się zakładane dla praktyk oraz czy studenci osiągają efekty porównywalne pod względem zakresu i stopnia zaawansowania, jak również czy będą obciążeni w trakcie praktyki porównywalnym nakładem czasu pracy, mierzonym liczbą punktów ECTS, określonym w programie studiów. Brak określenia zakresu i liczby zadań realizowanych przez studentów w poszczególnych etapach praktyk uniemożliwia także zbudowanie rzetelnego i wiarygodnego systemu sprawdzania i oceniania efektów uczenia się osiąganych na praktykach. W programie studiów określono, iż zaliczenie praktyki następuje w wyniku realizacji praktyki zgodnie z regulaminem i „pełnego spełnienia” (sic!) efektów uczenia się. Z powyższego wynika jednak, że w programie studiów brak jest narzędzi pozwalających na jednoznaczne stwierdzenie, że wszystkie efekty uczenia się zakładane dla praktyk zostały przez studentów uzyskane.

Uczelnia nie odniosła się w odpowiedzi na raport zespołu oceniającego do zdiagnozowanych w wyniku oceny programowej przypadków braku rzetelności w weryfikacji i ocenie efektów uczenia się zakładanych dla praktyk i nie wskazała działań zapobiegających poświadczaniu w dziennikach praktyk przez opiekunów praktyk osiągnięcia przez studenta efektów uczenia się z zakresu kompetencji społecznych przy jednoczesnym braku realizacji przez studenta zadań wymagających wykorzystania tych kompetencji. Za takie działanie nie może być

bowiem uznane wprowadzenie wymogu przedłożenia przez studenta portfolio z miejsca praktyk zawierającego dokumentację wykonanych projektów, skoro nie określono w programie studiów wymagań dotyczących portfolio, w tym liczby i zakresu zadań, które student jest zobowiązany wykonać w poszczególnych etapach praktyk zawodowych.

W kwestii zarzutu niespełniania przez Uczelnię wymagań jakościowych w postępowaniu prowadzącym do zaliczenia studentowi na poczet praktyki czynności wykonywanych przez niego w szczególności w ramach zatrudnienia, stażu lub wolontariatu i związanego z nim zalecenia Uczelnia zapewniła, iż oczekuje od studentów przedstawienia szczegółowych raportów oraz dokumentów potwierdzających wykonane zadania i zdobyte umiejętności, podlegających następnie procedurze weryfikacji i porównania z wymaganiami określonymi w programie praktyk. Jednak, co podkreślono wyżej, w programie praktyk nie określono zakresu i liczby zadań do wykonania przez studentów w poszczególnych etapach praktyk, co uniemożliwia przeprowadzenie planowanego porównania. Zatem nadal Uczelnia nie dysponuje skutecznymi procedurami niezbędnymi do rozstrzygnięcia, czy czynności wykonywane w miejscu pracy, stażu lub wolontariatu doprowadziły do osiągnięcia przez studenta efektów uczenia się zakładanych dla praktyk.

Odnosząc się do zarzutu nieuwzględnienia w organizacji zajęć na studiach niestacjonarnych zasad higieny pracy umysłowej i związanego z nim zalecenia, Uczelnia ograniczyła się do zapewnienia, iż przywiązuje dużą wagę do prawidłowej organizacji zajęć na studiach niestacjonarnych, i wyszczególnienia zasad projektowania harmonogramu zajęć, w tym wprowadzenia od roku akademickiego 2023/2024 wymogu skrócenia bloków zajęciowych z trzech do dwóch godzin dydaktycznych. Obowiązujące na Uczelni zasady nie są jednak stosowane na kierunku media kreatywne: projektowanie gier i animacji, w przypadku którego stwierdzono w roku akademickim 2023/2024 zaplanowanie w trakcie jednego dnia 12 g. zajęć z tym samym prowadzącym, w tym 8 g. zajęć z jednego przedmiotu. W trakcie innego dnia zaplanowano wyłącznie zajęcia w formie wykładów (10 g.), w tym 6 g. zajęć z jednego przedmiotu prowadzonych przez tę samą osobę. Takie rozplanowanie zajęć umożliwia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na udział w zajęciach oraz ich prowadzenie.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stoi na stanowisku, iż działania podjęte przez Uczelnię są zbieżne z zaleceniami sformułowanymi w raporcie zespołu oceniającego w odniesieniu do kryterium 2 i w niewielkim stopniu umożliwiły usunięcie zdiagnozowanych nieprawidłowości. Należy docenić zarówno rozmiar, jak i zakres podjętych przez Uczelnię działań naprawczych. Zmianom przeprowadzonym przez Uczelnię brakuje jednak kompleksowości i systemowości, a w rezultacie pełnej ich skuteczności w warstwie programowej. Na obecnym etapie nie jest również możliwa ocena zmian w fazie realizacji – obowiązują one bowiem od roku akademickiego 2024/2025. Weryfikacja i ewaluacja wprowadzonych zmian w programie studiów wymaga ponownej oceny programowej.

W odniesieniu do kryterium 3:

1. Brak w przypadku wielu zajęć określonych w programie studiów, głównie z modułów kształcenia podstawowego, kierunkowego oraz językowego, doprecyzowania metod weryfikacji i oceny efektów uczenia się. Sposób przedstawienia metod weryfikacji i oceny w odniesieniu do licznych zajęć z wymienionych wyżej modułów kształcenia ma charakter hasłowy, nie uwzględnia osadzenia stosowanych metod w kontekście pozostałych elementów programu studiów. Nie można zatem stwierdzić, że system

weryfikacji i oceny efektów uczenia się nabywanych przez studentów umożliwia w pełni rzetelną i wiarygodną ocenę wszystkich efektów uczenia się osiąganych przez studentów, w tym w szczególności efektów uczenia się zakładanych dla zajęć z modułu podstawowego i kierunkowego oraz efektów uczenia się w zakresie posługiwania się językiem obcym na poziomie B2+.

2. Brak dostatecznej staranności w prowadzeniu teczek poszczególnych zajęć określonych w programie studiów, zawierających próbki wytworów i prac studentów weryfikujących efekty uczenia się. Dokonany przez zespół oceniający przegląd losowo wybranych prac przejściowych znajdujących się w teczkach wykazał duże zróżnicowanie jakości zgromadzonego materiału, będące konsekwencją braku informacji o celu, zakresie wytworów i prac studentów, stawianych pracom wymagań oraz kryteriów ich oceny, jak również charakterystyki powiązania określonej pracy z efektem/efektami uczenia się, którego/których uzyskanie przez studenta jest weryfikowane i oceniane na podstawie danej pracy, co wynika z braku doprecyzowania metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w programie studiów.
3. Nietrafny dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się z zakresu kompetencji społecznych, nieuwzględniający specyficznego charakteru efektów uczenia się z tej kategorii.
4. Występujące przypadki nierzetelności w sprawdzaniu i ocenianiu efektów uczenia się osiąganych przez studentów, przejawiające się w braku sprawdzenia wszystkich efektów uczenia się zakładanych dla zajęć oraz znaczącym zawyżaniu i małym zróżnicowaniem ocen wystawianych studentom, co jest konsekwencją niesprecyzowania wymagań oraz kryteriów oceny.
5. Brak pełnej zgodności prac dyplomowych (magisterskich) z wymaganiami określonymi w przepisach prawa ogólnie obowiązującego oraz wewnętrznych regulacjach uczelnianych. W losowo wybranych pracach dyplomowych, których przeglądu dokonał zespół oceniający, stwierdzono brak prezentacji wiedzy ogólnej, umiejętności studenta w zakresie metodyki badań, samodzielnego analizowania i wnioskowania.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego, odnosząc się do zarzutu dotyczącego braku doprecyzowania metod weryfikacji i oceny efektów uczenia się w przypadku zajęć określonych w programie studiów, głównie z modułów kształcenia podstawowego, kierunkowego oraz językowego, i związanego z tym zarzutem zalecenia, Uczelnia poinformowała, iż planuje wprowadzić szereg działań mających na celu doprecyzowanie wymagań stawianych studentom oraz kryteriów oceny zadań, projektów, prac pisemnych, wypowiedzi ustnych oraz projektów grupowych. Uczelnia opracowała również ogólne kryteria weryfikacji i oceny studenckich prac i wytworów, przy czym w obrębie ogólnych kryteriów nie uwzględniono kryteriów oceny aktywności na zajęciach oraz udziału w dyskusji, które stosunkowo często są wymieniane w programie studiów jako jedna z metod weryfikacji i oceny efektów uczenia się. Zapowiadane doprecyzowanie metod oceny i weryfikacji efektów uczenia się, jak również wdrożenie ogólnych kryteriów weryfikacji i oceny, nie zostało uwzględnione w programie studiów obowiązującym od roku akademickiego 2024/2025.

W odniesieniu do zarzutu braku dostatecznej staranności w prowadzeniu teczek poszczególnych zajęć określonych w programie studiów, zawierających próbki wytworów

i prac studentów weryfikujących efekty uczenia się, i związanego z nim zalecenia Uczelnia poinformowała w odpowiedzi, iż wymagania dotyczące kompletowania prac studenckich jako potwierdzenia nabytych przez studentów efektów uczenia się zostały ujęte w programie studiów, powołując się przy tym na karty zajęć dołączone do odpowiedzi na raport zespołu oceniającego – jako udokumentowanie. Jednak lektura kart zajęć nie poświadcza informacji podanej przez Uczelnię. Ponadto Uczelnia zapewniła w odpowiedzi, iż „w kartach przedmiotów zostały opisane rodzaje prac i wytworów studentów wymaganych do potwierdzenia zakładanych dla zajęć efektów uczenia się, określono również zakres tych prac oraz opisano szczegółowe kryteria ich weryfikacji i oceny”. O ile w programie studiów zostały określone w sposób ogólny rodzaje prac studenckich i niekiedy opisano ogólnie ich zakres tematyczny, o tyle szczegółowe kryteria oceniania prac, z nielicznymi wyjątkami, nie zostały podane w przypadku większości zajęć określonych w programie studiów. Scharakteryzowane zostały jedynie punktacja za poszczególne składniki oceny (np. za pracę indywidualną, pracę grupową, projekt) oraz procentowy udział danego składnika w łącznej ocenie. W odniesieniu do niektórych zajęć, nawet jeśli zostały określone szczegółowe kryteria oceny prac studenckich planowanych do realizacji w ramach tych zajęć, to kryteria te są niejednoznacznie zdefiniowane, a przez to subiektywne, i nie umożliwiają porównywalności ocen, np. „praca dobrze zorganizowana, wnikliwa, oparta na bogatej literaturze” (zajęcia *historia nowych mediów*). Zdarzają się także przykłady dobrego zdefiniowania szczegółowych kryteriów oceny (np. zajęcia *modelowanie postaci, modelowanie środowiska, wnętrz i obiektów*). Konkludując, system sprawdzania i oceniania efektów uczenia nabywanych przez studentów, z powodu chaotyczności, braku jednolitości w jego koncepcji i opisie na poziomie programu studiów, a co za tym idzie – stosowaniu w praktyce sprawdzania efektów uczenia się i oceniania studentów, nie umożliwia w pełni rzetelnej i wiarygodnej oceny efektów uczenia się oraz porównywalności ocen. Chaos i niejednorodność opisu metod weryfikacji oceny efektów uczenia się na poziomie poszczególnych zajęć objętych programem studiów powoduje w konsekwencji, iż nadal nie jest możliwe dochowanie przez prowadzących należytej staranności w dokumentowaniu w teczkach zajęć efektów uczenia się osiągniętych przez studentów.

W odniesieniu do zarzutu nietrafnego doboru metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się z zakresu kompetencji społecznych Uczelnia zadeklarowała, iż efekty uczenia się „będą oceniane poprzez różnorodne formy aktywności, w tym pracę grupową oraz indywidualne projekty realizowane podczas zajęć. Studenci będą oceniani na podstawie ich zdolności do efektywnej współpracy w zespole, zarządzania projektami oraz umiejętności komunikacji i rozwiązywania problemów w kontekście pracy kreatywnej. W trakcie zajęć i projektów, studenci będą mieli okazję wykazać się odpowiedzialnością za pełnienie ról twórczych, a także efektywnym zarządzaniem zespołem [...]”. Do odpowiedzi na raport Uczelnia dołączyła zestawienie przykładowych metod weryfikacji efektów uczenia się z zakresu kompetencji społecznych. Jednak zarówno przywołane wyżej deklaracje Uczelni, jak i przykładowe metody weryfikacji i oceny kompetencji społecznych nabywanych przez studentów nie zostały uwzględnione w programie studiów obowiązującym od roku 2024/2025, dołączonym do odpowiedzi Uczelni na raport zespołu oceniającego.

Uczelnia, odnosząc się do zarzutu nierzetelności w sprawdzaniu i ocenianiu efektów uczenia się osiągniętych przez studentów, będącej konsekwencją niesprecyzowania wymagań oraz kryteriów oceny, oraz związanego z nim zalecenia, poinformowała, że do programu studiów zostały wprowadzone szczegółowe opisy kryteriów oceny prac studenckich, jak również że

„każde zadanie i projekt miało jasno sformułowane cele, zakres, wymagania oraz kryteria oceny, zgodne z aktualnymi standardami branżowymi oraz ramami kwalifikacji”. Jak zauważono wyżej, deklaracja ta nie została w pełni zrealizowana na poziomie programu studiów obowiązującego od roku akademickiego 2024/2025 i dołączonego do odpowiedzi Uczelni, nie ma też, z oczywistych powodów, możliwości oceny skuteczności tych deklaracji w praktyce sprawdzania i oceniania efektów uczenia się osiąganych przez studentów. Stopień szczegółowości i obiektywności kryteriów oceny prac studenckich jest w programie studiów – co podkreślano wyżej – bardzo zróżnicowany, w wielu przypadkach nie określono, na poziomie poszczególnych zajęć objętych programem studiów, celów różnych rodzajów prac wykonywanych przez studentów, w zróżnicowanym stopniu szczegółowości określany jest zakres prac, brak jest odniesień do aktualnych standardów branżowych.

Uczelnia poinformowała także, iż w celu zapewnienia wysokiej jakości procesu oceniania rada programowa kierunku przeprowadza szczegółowy przegląd teczek z pracami studentów. Warto jednak zauważyć, że w wyniku oceny stwierdzono przypadki braku dostatecznej staranności w prowadzeniu teczek poszczególnych zajęć określonych w programie studiów, zawierających próbki wytworów i prac studentów. Uczelnia, co stwierdzono wyżej, nie zaproponowała sposobów na usunięcie tej nieprawidłowości, a w obecnym stanie systemu sprawdzania i oceniania efektów uczenia się, charakteryzującym się dużym zróżnicowaniem stopnia szczegółowości opisu wymagań stawianych pracom studenckim i kryteriów oceny, nie jest możliwe, w odniesieniu do licznych zajęć, przeprowadzenie rzetelnego sprawdzenia i oceny efektów uczenia się uzyskiwanych przez studentów. Naprawa systemu weryfikacji i oceniania jest warunkiem przydatności teczek zajęć jako podstawy monitorowania procesu oceniania i podejmowania ewentualnych działań korygujących lub naprawczych w tym zakresie.

Odnosząc się do zarzutu braku pełnej zgodności prac dyplomowych (magisterskich) z wymaganiami określonymi w przepisach prawa ogólnie obowiązującego oraz wewnętrznych regulacjach uczelnianych i związanego z nim zalecenia, Uczelnia poinformowała o wydaniu zarządzenia nr 50/2024 Dziekana Wydziału Studiów Stosowanych Uniwersytetu Dolnośląskiego DSW we Wrocławiu z dnia 4 września 2024 r. w sprawie zatwierdzenia zaktualizowanych wymogów i zasad przygotowania prac dyplomowych i projektowych na kierunkach prowadzonych na Wydziale Studiów Stosowanych. Tekst zarządzenia został dołączony do odpowiedzi Uczelni. Wymagania ogólne stawiane w zarządzeniu pracom magisterskim, wymagania metodologiczne, jak również dotyczące rodzajów opracowań, które mogą być uznane za prace magisterską, struktury i zawartości poszczególnych części pracy, wykorzystywanej w pracy literatury przedmiotu są zgodne z wymaganiami dotyczącymi prac magisterskich. Jednak wprowadzenie wymogów określonych w zarządzeniu może nastąpić od roku akademickiego 2024/2025, zatem skuteczność wynikających z zarządzenia zmian dotyczących prac magisterskich może zostać oceniona w wyniku powtórnej oceny programowej.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stoi na stanowisku, iż działania podjęte przez Uczelnię są zbieżne z zaleceniami sformułowanymi w raporcie zespołu oceniającego w odniesieniu do kryterium 3, jednak znacząca niekonsekwencja i chaotyczność tych działań, szczególnie w zakresie naprawy systemu weryfikacji oceny efektów uczenia się osiąganych przez studentów, nie umożliwiła kompleksowej reformy i usunięcia wszystkich zdiagnozowanych nieprawidłowości. Również w tym przypadku brakuje dostatecznej

staranności i systemowości w przeprowadzaniu zmian, a w rezultacie pełnej ich skuteczności w warstwie programowej. Nie jest również możliwa, na obecnym etapie, ocena realizacji zmian w systemie weryfikacji i oceny efektów uczenia się uzyskiwanych przez studentów – obowiązują one bowiem od roku akademickiego 2024/2025. Wszystko to sprawia, że ewaluacja wprowadzonych zmian w programie studiów wymaga ponownej oceny programowej.

W odniesieniu do kryterium 4:

1. Ograniczone wykorzystanie kompetencji i doświadczenia nauczycieli akademickich posiadających dorobek w dyscyplinie nauki o komunikacji społecznej i mediach, skutkujące zdiagnozowanym w kryterium 1 i 2 brakiem zakładanych efektów uczenia się oraz odpowiadających im treści programowych umożliwiających studentom nabycie zaawansowanej wiedzy ogólnej w zakresie nauk o komunikacji społecznej i mediach.
2. Nieprawidłowa obsada zajęć.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnię, odnosząc się do zarzutu ograniczonego wykorzystania kompetencji i doświadczenia nauczycieli akademickich posiadających dorobek w dyscyplinie nauki o komunikacji społecznej i mediach i związanego z nim zalecenia, poinformowała o włączeniu od roku akademickiego 2024/2025 do grona prowadzących zajęcia na kierunku media kreatywne: projektowanie gier i animacji trzech osób ze stopniem doktora posiadających dorobek naukowy w dyscyplinie nauki o komunikacji społecznej i mediach. Jednej z tych osób zostanie powierzone prowadzenie seminarium magisterskiego, a pozostałym prowadzenie zajęć odpowiednio z metodologii badań komunikacji społecznej i mediów oraz teorii nowych mediów. O ile dwie z wymienionych przez Uczelnię osób posiadają dorobek naukowy zgodny z efektami uczenia się i treściami programowymi przewidzianymi dla zajęć planowanych im do powierzenia (*seminarium magisterskie, metodologia badań komunikacji społecznej i mediów*), o tyle charakterystyka dorobku i doświadczenia zawodowego trzeciej z tych osób, dołączona do odpowiedzi na raport zespołu oceniającego, nie potwierdza, iż ta osoba posiada kompetencje i doświadczenie niezbędne do prawidłowej realizacji zajęć *teoria nowych mediów*. Ponadto Uczelnię w wyniku opisanych wyżej działań nie tylko nie doprowadziła do bardziej intensywnego wykorzystania kompetencji i doświadczenia nauczycieli akademickich będących członkami kadry nauczającej na kierunku media kreatywne: projektowanie gier i animacji i posiadających dorobek w dyscyplinie wiodącej, tj. w dyscyplinie nauki o komunikacji społecznej i mediach, ale znacząco obniżyła posiadany dotychczas w tym zakresie potencjał. Jak wynika z załącznika nr 17, zawierającego charakterystykę kadry prowadzącej zajęcia na kierunku media kreatywne: projektowanie gier i animacji, Uczelnię nie uwzględniła w tym gronie dwojga nauczycieli akademickich posiadających stopień doktora habilitowanego i bogaty dorobek naukowy w dyscyplinie nauk o komunikacji społecznej i mediach, którzy byli członkami kadry kierunku w roku akademickim 2023/2024.

W odniesieniu do zarzutu nieprawidłowej obsady zajęć i związanego z nim zalecenia Uczelnię poinformowała o powierzeniu zajęć, których obsada została zakwestionowana, innym osobom, posiadającym odpowiednie kompetencje i doświadczenie umożliwiające prawidłową realizację tych zajęć. Jednak w załączniku nr 17 brak jest charakterystyki dorobku jednej z osób, którym Uczelnię planuje powierzyć prowadzenie jednych z zajęć, których obsada została uprzednio zakwestionowana, nie jest zatem możliwe stwierdzenie, czy

kompetencje i doświadczenie tej osoby zapewnią prawidłową realizację zajęć, które Uczelnia planuje jej powierzyć. Ponadto wyżej także stwierdzono nieprawidłowość w planowanej obsadzie zajęć na rok 2024/2025.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stoi na stanowisku, iż Uczelnia podjęła pewne starania mające na celu usunięcie nieprawidłowości dotyczących kryterium 4, jednak w ograniczonym zakresie okazały się one skuteczne, co więcej: doprowadziły do obniżenia potencjału kadrowego w części kadry posiadającej dorobek naukowy w dyscyplinie nauki o komunikacji społecznej i mediach, będącej dyscypliną wiodącą na kierunku media kreatywne: projektowanie gier i animacji.

W odniesieniu do kryterium 8:

Brak uwzględnienia opinii samorządu studentów w sprawie powołania osób pełniących obecnie funkcje kierownicze, do których zakresu obowiązków należą sprawy studenckie, jak również brak na Uczelni systemowych rozwiązań dotyczących wymogu uwzględnienia opinii studentów podczas powoływania osób pełniących funkcje kierownicze, do których zakresu obowiązków należą sprawy studenckie.

W odpowiedzi na ten zarzut i związane z nim zalecenie Uczelnia poinformowała, „iż zgodnie z § 15 ust. 7 Statutu naszej Uczelni nie powołuje się osób do pełnienia funkcji kierowniczych w rozumieniu art. 34 ust. 1 pkt 6 Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. W związku z tym nie ma podstaw, aby zwracać się do Samorządu z prośbą o opinię w tej kwestii”.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stoi na stanowisku, że odpowiedź Uczelni nie ma związku z istotą zarzutu. Intencją artykułu 23 ust. 5 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce – zawierającego wymóg uzgodnienia z samorządem studentów powołania osoby do pełnienia funkcji kierowniczej, do której zakresu obowiązków należą sprawy studenckie – jest zapewnienie studentom wpływu na powoływanie osób podejmujących decyzje w sprawach studenckich. Nie można studentom możliwości takiego wpływu odmówić, niezależnie od stosowanych na Uczelni rozwiązań organizacyjnych określonych w statucie. Na Uczelni są osoby, w których zakresie kompetencji leży podejmowanie decyzji w sprawach studenckich, i powołanie tych osób powinno podlegać uzgodnieniu z samorządem studenckim.

W odniesieniu do kryterium 10:

Brak pełnej skuteczności stosowania na kierunku media kreatywne: projektowanie gier i animacji określonych na Uczelni sposobów monitorowania i doskonalenia programu studiów oraz niska jakość kluczowych źródeł wykorzystywanych do monitorowania nabycia przez studentów efektów uczenia się, tj. dokumentacji potwierdzającej weryfikację efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w ramach zajęć zgodnie z obowiązującą kartą zajęć (tzw. teczek zajęć).

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia wymieniła planowane działania zmierzające do podniesienia skuteczności wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, w tym w szczególności procesów monitorowania i doskonalenia programu studiów. Wśród tych działań znajdują się: przegląd i coroczne aktualizowanie procedur zapewnienia jakości, szkolenia i warsztaty dla kadry dydaktycznej i administracyjnej, wzmocnienie nadzoru nad realizacją procedur oraz testy i analizy skuteczności działań naprawczych, kontynuacja gromadzenia i analizy informacji zwrotnej od studentów i absolwentów. Uczelnia wyraziła także przekonanie, iż o skuteczności systemu świadczy

realizacja zaleceń z zewnętrznej oceny programowej, poprzedzającej aktualną ocenę, jednak w raporcie zespołu oceniającego zawarte były uwagi dotyczące konieczności przeprowadzenia ewaluacji skutków działań naprawczych podjętych w odpowiedzi na zalecenia, uzupełnienia lub korekty działań naprawczych.

O niepełnej skuteczności stosowania procedur monitorowania i doskonalenia programu studiów świadczy także sposób zaprojektowania i wprowadzenia zmian do programu studiów obowiązującego od roku akademickiego 2024/2025. Pomimo podjęcia przez Uczelnię – w odpowiedzi na zarzuty odnoszące się do poszczególnych kryteriów i towarzyszące im zalecenia – szeregu działań naprawczych nie został wyeliminowany cały szereg nieprawidłowości opisanych wyżej w odniesieniu do zakresu oceny w poszczególnych kryteriach. Podstawowym źródłem niepełnej skuteczności jest stosowane przez Uczelnię podejście do analizy programu studiów, które ma wyłącznie charakter punktowy, zogniskowany na pojedynczych efektach uczenia się, pojedynczych zajęciach i powiązanych z nimi treściach programowych, a nie jest oparte na całościowym, systemowym przeglądzie koncepcji kształcenia i wynikającego z niej programu studiów. Uczelnia nie traktuje programu studiów i warunków jego realizacji jako systemu składającego się z elementów powiązanych wzajemnymi relacjami, umożliwiającego studentom osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się, systemu, w którym zmiana jednego z elementów musi pociągnąć za sobą zmianę innych elementów. W podejściu stosowanym przez Uczelnię elementy programu studiów (efekty uczenia się, treści programowe, liczba godzin zajęć, nakład pracy studenta mierzony punktami ECTS, metody kształcenia i weryfikacji) postrzegane są jako autonomiczne. W konsekwencji, dokonując na przykład rozbudowania czy pogłębienia treści programowych, nie zwiększa jednocześnie liczby godzin zajęć organizowanych przez Uczelnię i nakładu pracy studenta, co czyni wprowadzaną zmianę nieskuteczną, jeśli chodzi o jej cel, to jest zapewnienie odpowiedniego doboru treści programowych do stopnia zaawansowania wiedzy i głębi perspektywy poznawczej zakładanej w efektach uczenia się. Podobnie Uczelnia dokonuje przykładowo modyfikacji opisu efektów uczenia się zakładanych dla praktyk, eliminując ich ramowy charakter, ale już nie dokonuje zmian w pozostałych elementach programu praktyk, pozostając przy ramowym opisie treści programowych i sposobów weryfikacji efektów uczenia się, nie precyzując liczby, rodzaju i zakresu zadań, które student powinien wykonać, aby uzyskać efekty uczenia się zakładane dla praktyk.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stoi na stanowisku, iż sposoby monitorowania i doskonalenia programu studiów okazały się nie w pełni skuteczne w naprawie programu w odpowiedzi na zarzuty i związane z nimi zalecenia zawarte w raporcie zespołu oceniającego.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej zobowiązuje uczelnię wymienioną w § 1 do realizacji następujących zaleceń:

W odniesieniu do kryterium 1:

1. Zaleca się usystematyzowanie koncepcji kształcenia i powiązanego z nią opisu efektów uczenia się zakładanych dla kierunku media kreatywne: projektowanie gier i animacji w zakresie przyporządkowania kierunku do dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości przez ustalenie rzeczywistego miejsca tej dyscypliny w koncepcji kształcenia i powiązanego z nim udziału efektów uczenia się dotyczących dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości w łącznej liczbie punktów ECTS

koniecznej do ukończenia studiów, a w konsekwencji odzwierciedlenie poczynionych ustaleń w programie studiów, w tym w szczególności w opisie zakładanych efektów uczenia się.

2. Zaleca się uwzględnienie efektów uczenia się z zakresu zaawansowanej wiedzy ogólnej dotyczącej nauk o zarządzaniu i jakości w opisie kierunkowych efektów uczenia się i podporządkowanych im efektów szczegółowych określonych dla zajęć ujętych w programie studiów.
3. Zaleca się pełne uwzględnienie wszystkich charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 7. Polskiej Ramy Kwalifikacji w opisie kierunkowych efektów uczenia się i podporządkowanych im efektów szczegółowych określonych dla zajęć ujętych w programie studiów.
4. Zaleca się doprecyzowanie opisu kierunkowych efektów uczenia się w kategorii umiejętności przez uwypuklenie czynności praktycznych planowanych do realizacji przez studentów w celu zapewniania możliwości identyfikacji tych czynności na etapie zapoznawania się z efektami zakładanymi dla kierunku.
5. Zaleca się wyeliminowanie z opisu zakładanych efektów uczenia się przypadków występowania nierównoważności w zakresie stopnia zaawansowania wiedzy zakładanej do nabycia przez studentów oraz głębi perspektywy poznawczej między opisem kierunkowych efektów uczenia się w kategorii wiedza a efektami zakładanymi dla zajęć określonych w programie studiów.
6. Zaleca się wyeliminowanie nieprawidłowości w sposobie formułowania opisu kierunkowych efektów uczenia się, polegających na ich ramowym charakterze, zbytnej złożoności i braku jednorodności opisu, jak również występowania relacji podrzędności zakresowej między efektami kierunkowymi.

W odniesieniu do kryterium 2:

1. Zaleca się w zakresie doboru treści programowych:
  - a. uzupełnienie braków treści programowych dotyczących zaawansowanej wiedzy ogólnej z zakresu dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany, tj. nauk o komunikacji społecznej i mediach oraz nauk o zarządzaniu i jakości,
  - b. uzupełnienie braków treści programowych dotyczących szczegółowej wiedzy z zakresu nauk o zarządzaniu i jakości w celu zapewnienia możliwości osiągnięcia przez studentów wszystkich kierunkowych efektów uczenia się oraz wszystkich efektów uczenia się zakładanych dla zajęć określonych w programie studiów,
  - c. dostosowanie pod względem stopnia zaawansowania i głębi perspektywy poznawczej treści programowych określonych dla wybranych zajęć w programie studiów, w odniesieniu do których zakłada się uzyskanie przez studentów efektów kierunkowych dotyczących zaawansowanej wiedzy ogólnej z zakresu nauk o komunikacji społecznej i mediach oraz nauk o zarządzaniu i jakości oraz wiedzy szczegółowej z zakresu nauk o zarządzaniu i jakości.
2. Zaleca się zwiększenie łącznej liczby godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów oraz liczby godzin zajęć z bezpośrednim udziałem przypisanej wybranym zajęciom określonym w programie studiów na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych jako konsekwencji wprowadzenia uzupełnień treści programowych oraz ich dostosowania do właściwego dla poziomu 7. PRK stopnia zaawansowania wiedzy i głębi perspektywy poznawczej.

3. Zaleca się zniwelowanie dysproporcji pomiędzy liczbą punktów ECTS uzyskiwanych na zajęciach z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów, występujących w programach studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, w celu zapewnienia prawidłowej realizacji zajęć z bezpośrednim udziałem na studiach niestacjonarnych i zagwarantowania osiągnięcia przez studentów studiów niestacjonarnych efektów uczenia się równoważnych efektom nabywanym przez studentów studiów stacjonarnych.
4. Zaleca się skorygowanie w programie studiów liczby punktów ECTS uzyskiwanej w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ze względu na nieprawidłowe uwzględnienie w tej liczbie punktów ECTS przypisanych praktykom zawodowym.
5. Zaleca się odpowiednie rozplanowanie w harmonogramie realizacji programu studiów zajęć organizowanych przez Uczelnię, których celem jest nauczanie języka obcego (warsztatów kompetencji językowych), a w konsekwencji zapewnienie systematyczności i ustawiczności kształcenia w zakresie znajomości języka obcego w toku studiów, jak również wprowadzenie do programu studiów lub zasad jego realizacji innych – poza zajęciami mającymi za podstawowy cel nauczanie języka obcego – form kontaktu studentów z językiem angielskim i niemieckim, które to języki są oferowane studentom do wyboru w ramach kształcenia umiejętności posługiwania się językiem obcym.
6. Zaleca się w odniesieniu do praktyk zawodowych:
  - a. określenie w programie praktyk celu, zakresu przedmiotowego, zasięgu, rodzajów i liczby zadań do wykonania przez studentów, adekwatnych do efektów uczenia się zakładanych dla poszczególnych etapów, w celu zapewnienia porównywalności efektów uczenia się osiągniętych przez studentów w wyniku praktyk oraz porównywalności uzyskanych przez studentów ocen,
  - b. zapewnienie rygorystyki i skrupulatności procesu porównywania efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w ramach zatrudnienia, stażu lub wolontariatu z efektami uczenia się określonymi dla praktyk zawodowych w programie studiów i potwierdzenia tych nabytych poza systemem studiów efektów w ramach postępowania prowadzącego do zaliczenia studentowi na poczet praktyki czynności wykonywanych przez niego w szczególności w ramach zatrudnienia, stażu lub wolontariatu.
7. Zaleca się dostosowanie organizacji zajęć na studiach niestacjonarnych do wymogów higieny pracy umysłowej w celu zapewnienia studentom możliwości efektywnego wykorzystania czasu przeznaczonego na udział w zajęciach organizowanych na Uczelni.

W odniesieniu do kryterium 3:

1. Zaleca się rewizję systemu sprawdzania i oceniania efektów uczenia się przez doprecyzowanie metod weryfikacji i oceny stosowanych w ramach wszystkich zajęć określonych w programie studiów oraz osadzenie tych metod w kontekście pozostałych elementów programu studiów, w tym w szczególności efektów uczenia się kierunkowych i zakładanych dla zajęć określonych w programie studiów, w taki sposób, aby wytwory i prace, jak również czynności studentów określone w programie studiów hasłowo (projekt, praca zaliczeniowa, praca autorska itp.) miały określony cel, zakres, sformułowane wymagania i kryteria oceny, pozostające

w ścisłym i niebudzącym wątpliwości dla wszystkich interesariuszy procesu kształcenia związku z efektem/efektami uczenia się, który/które będą przez ten wytwór/pracę sprawdzane i oceniane.

2. Zaleca się podjęcie skutecznych działań mających na celu zapewnienie staranności w dokumentowaniu osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia się przez zapewnienie kompletności teczek poszczególnych zajęć oraz ich wyczerpujący opis, uwzględniający doprecyzowanie rodzajów prac i wytworów studentów stanowiących potwierdzenie uzyskania efektów uczenia się, jak również celów, zakresu, stawianych wymagań, kryteriów oceny wytworów i prac w ścisłym powiązaniu z efektem/efektami uczenia się, który/które mają być sprawdzane i ocenienie dzięki danej pracy/danemu wytworowi.
3. Zaleca się włączenie do systemu weryfikacji i oceny efektów uczenia się trafnie dobranych metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się z kategorii kompetencje społeczne przy uwzględnieniu specyficznego charakteru tych efektów oraz konieczności sprawdzenia i oceny wszystkich efektów uczenia się z tej kategorii.
4. Zaleca się pełne wdrożenie mechanizmów monitorowania rzetelności procesu sprawdzania i oceniania efektów uczenia się nabywanych przez studentów oraz reagowania na przypadki małego zróżnicowania i zawyżania ocen przez określenie w programie studiów klarownych wymagań i kryteriów oceny.
5. Zaleca się pełne wdrożenie zaktualizowanych wymogów stawianych pracom dyplomowym i projektowym oraz zasad przygotowywania tych prac i zapewnienie w konsekwencji całkowitej zgodności prac dyplomowych (magisterskich) z wymaganiami określonymi w przepisach prawa ogólnie obowiązującego oraz wewnętrznych regulacjach uczelnianych.

W odniesieniu do kryterium 4:

1. Zaleca się – w wyniku uzupełnienia opisu efektów uczenia się o efekty zakładające nabycie przez studentów zaawansowanej wiedzy ogólnej z zakresu nauk o komunikacji społecznej i mediach oraz włączenia do programu studiów odpowiadających tym efektom treści programowych – zwiększenie wykorzystania kompetencji i doświadczenia członków kadry kierunku posiadających dorobek naukowy w dyscyplinie wiodącej.
2. Zaleca wprowadzenie zmian w obsadzie zajęć w celu zapewnienia prawidłowej realizacji wszystkich zajęć objętych programem studiów przez nauczycieli akademickich lub inne osoby posiadające kompetencje i doświadczenie adekwatne do danych zajęć.

W odniesieniu do kryterium 8:

Zaleca się stworzenie i stosowanie systemowych rozwiązań gwarantujących spełnienie wymogu uzgodnienia z samorządem studenckim opinii studentów podczas powoływania osoby/osób, do których zakresu obowiązków należą sprawy studenckie.

W odniesieniu do kryterium 10:

Zaleca się zapewnienie pełnej skuteczności sposobów monitorowania i doskonalenia programu studiów na kierunku media kreatywne: projektowanie gier i animacji przez dokładne i konsekwentne stosowanie się do reguł i procedur określonych w uczelnianym i wydziałowym systemie zapewnienia jakości kształcenia, nadzór nad starannością w realizacji

procedur oraz gromadzenie źródeł informacji stanowiących podstawę ewaluacji programu studiów.

Pozostałe kryteria zostały spełnione.

§ 3

Zalecenia powinny być zrealizowane w terminie do końca roku akademickiego poprzedzającego rok, w którym przeprowadzone zostanie kolejne postępowanie oceniające, wskazany w § 4.

§ 4

Z uwagi na zaistnienie okoliczności przewidzianych w ust. 3 pkt 2 załącznika nr 3 do Statutu kolejne postępowanie oceniające na kierunku media kreatywne: projektowanie gier i animacji na uczelni wymienionej w § 1 nastąpi w roku akademickim 2026/2027.

§ 5

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.
3. Na składającym wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy ciąży, na podstawie art. 245 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, obowiązek zawiadomienia Ministra Nauki o jego złożeniu.

§ 6

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Nauki,
2. Rektor Uniwersytetu Dolnośląskiego DSW we Wrocławiu.

§ 7

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej

